

ROK SVÄTÉHO JOZEFA

Kardinál Jorge Mario Bergolio bol zvolený za pápeža 13. marca 2013 a vybral si meno František. Vzápätí sa prejavil ako veľký cititeľ svätého Jozefa: Za začiatok pápežskej služby ustanovil práve sviatok svätého Jozefa – 19. marca 2013. V ten deň bol slávnostne uvedený do svojho úradu.

Neskôr v omšových eucharistických modlitbách priradil k Panne Márii svätého Jozefa, jej ženicha. A doplnil tajomstvá radostného ruženca: Ktorého si, Panna, so svätým Jozefom v chráme obetovala; ktorého si, Panna, so svätým Jozefom, v chráme našla. Prináša nám aj takéto vyjadrenie: „So žiadnym svätcom, s výnimkou Panny Márie, sa pápežský učiteľský úrad nezaoberal v minulosti v takej veľkej miere ako so svätým Jozefom.“

Napríklad pápež Pius IX. 8. decembra 1870 vyhlásil svätého Jozefa za patróna Cirkvi. Pápež Lev XIII. zdôraznil jeho vzťah k svetu práce kvôli jeho povolaniu tesára. A potom ho pápež Pius XII. vyhlásil za patróna robotníkov v roku 1955. Svätý Ján Pavol II. označil svätého Jozefa za ochrancu Vykupiteľa vo svojom apoštolskom liste Redemptor hominis v roku 1989.

Svätý otec František 8. decembra 2020 apoštolským listom „S otcovským srdcom“ vyhlásil mimoriadny Rok svätého Jozefa. Urobil tak pri príležitosti 150. výročia vyhlásenia svätého Jozefa za patróna Cirkvi. V tomto liste charakterizuje svätého Jozefa prívlastkami: nežný, láskavý, poslušný, prijímajúci, tvorivo odvážny, pracovitý, držiaci sa v úzadí – v tieni.

Svätý otec František predstavuje dnešnému svetu svätého Jozefa ako patróna nádeje vo

(Pokračovanie na str. č. 2)

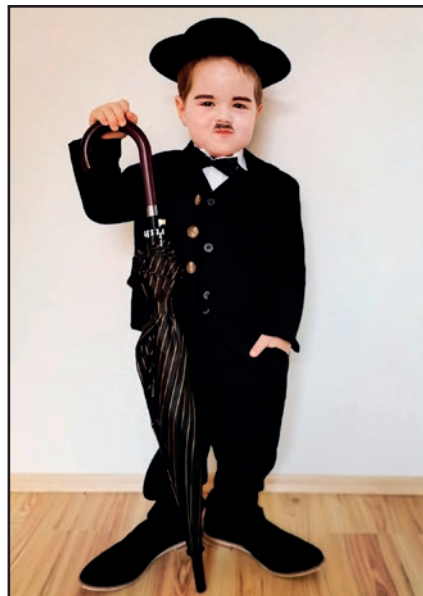
Občianske združenie Tu žijeme – Hic vi-vo tento rok oslavuje 10. výročie svojej existencie. Za ten čas zrealizovalo veľa

Detský karneval

projektov, ktoré spríjemňujú život v našej obci. A nezahála ani počas týchto pandemických dní.

Obdobie od Troch kráľov až do Popolcovej stredy sa nazýva fašiangy. V tento čas sa

(Pokračovanie na str. č. 3)

Jednou z najkrajších karnevalových masiek bola postavička legendárneho Chaplina v podaní Adamka Bielicha.

MUDr. Jozef Matejčka robí odbery v našej obci. Táto momentka je z nedele 31. januára. Foto – Peter Maťašeje

Náš redakčný objektív nechýbal na testovaní v Ješkovej Vsi v nedeľu 14. februára, keď odbery robila Miriam Belicová Bode. Foto – Peter Maťašeje

ODKAZ BUDÚCIM GENERÁCIÁM II.

Žijeme zo spomienok. Čo sme robievali a kam sme chodili v týchto časoch pred rokom, dvomi, pred časom, vždy...

Najviac sme sa tešili z Fašiangov. Ten pestrofarebný a nápaditý sprievod rôznych postáv. A potom Pochovávanie basy. Plný kultúrny dom, zábava, neskutočné originálne a vždy iné scénky, tanečná zábava. Ale k tomuto času patrilo aj ochotnícke divadelné predstavenie. Také pripomenutie kultúrneho života minulosti u nás v podaní ochotníkov zo Skýcova. Február patril aj ročným stretnutiam záujmovo-spoločenských organizácií. A možno ešte iným aktivitám. A ako žijeme (žili sme) na začiatku roka 2021?

V týchto časoch chodíme na celoplošné testovanie. Bolo 31. januára, piate v poradí (!!) zasa o týždeň, v nedeľu 7. februára, a potom vždy o týždeň, 14., 21. Chodíme len do práce. A ešte do obchodu s potravinami a možno lekárovi či do lekárne. Inak ničovať nič. Pandémia je tu stále. A tie obmedzenia...

(Pokračovanie na str. č. 2)

Blahoželáme

V mesiaci február 2021 oslávil svoje jubileum náš spoluobčan

Peter Hrtánek 50 rokov

Z najstaršej generácie oslávili svoje narodeniny títo naši spoluobčania

Marta Ježová 81 rokov

Emília Bielichová 83 rokov

Oľga Bielichová 86 rokov

Mária Švecová 87 rokov

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

2.2.2021 Stela Belicová,
rodičia Jana Matejková a Ing. Igor Belica

† OPUSTILI NÁS †

Pavel Paliatka *22.08.1953 † 22.2.2021

SČÍTajte SA TERAZ

a zmeňte Slovensko
k lepšiemu

15.2. - 31.3.2021

KLIK K LEPŠEJ BUDÚCNOSTI

Sčítajte sa

SODB
2+21

stránke www.scitanie.sk. Sčítajte sa sami v pohodlí domova a bezpečne prostredníctvom svojho počítača, tabletu či mobilného telefónu. V prípade, že nemáte možnosť sčítat sa sami alebo prostredníctvom člena Vašej domácnosti, budete môcť o pomoc pri sčítaní požiadať obecný úrad, ale to až od 1. apríla 2021!

Informácie o sčítaní nájdete na úradných tabuliach obce, internetovej stránke obce alebo na stránke štatistického úradu. Podrobnejšie informácie budú priebežne zverejňované na internetovej stránke obce v podstránke Sčítanie obyvateľov domov a bytov i obecným rozhlasom a ilustračnou formou. OcÚ

Tento rok sa na území celej Slovenskej republiky uskutoční sčítanie obyvateľov.

Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Sčítat sa je zákonnou povinnosťou každého občana a zároveň má pozitívny význam pre obec a spoločnosť. Sčítanie

sa realizuje elektronicky samosčítaním obyvateľov a to v období od 15. februára do 31. marca 2021!

Sčítací formulár budete môcť vyplniť na

ROKOVALO ZASTUPITEĽSTVO

Poslanci obecného zastupiteľstva našej obce sa pod vedením starostu obce stretli na 16. riadnom zasadnutí 18. februára 2021. Zastupiteľstvo bolo uznášaniaschopné, zo 7 poslancov bolo prítomných 6, jeden ospravedlnený.

Po schválení programu rokovania, overovali zápisnice a určili zapisovateľku poslanci prerokovali rozpočtové opatrenia. Záverečné deviate za rok 2020 a prvé za rok 2021. Pre vyriešenie havarijného stavu strechy základnej školy poslanci schválili presun potrebných finančných prostriedkov na jej opravu z rezervného fondu. Hlavný kontrolór predniesol správu o kontrolnej činnosti za rok 2020, ktorú poslanci vzali na vedomie. Nakoľko končí funkčné obdobie hlavného kontrolóra, starosta obce predniesol podmienky pre vyhlásenie voľby hlavného kontrolóra. Poslanci zosúladili termíny pre rešpektovanie zákonných povinností a tiež určili spôsob voľby a schválili jej vyhlásenie. V ďalšom posúdili žiadosť Hostinec Márie Šusterovej o odpustenie časti nájomného z dôvodu trvania podmienok pandémie, ktorú schválili. Časť nájmu kompenzuje ministerstvo hospodárstva na základe žiadosti súčasne prenajímateľa aj nájomcu, ktorú podali.

V rôznom predložil starosta obce správu o činnosti obecného úradu od minulého zasadnutia, tiež schválili termíny zasadnutí OZ pre rok 2021. V diskusii poslanci rozoberali témy a možnosti: vybudovanie chodníka od pošty pri hlavnej ceste, multifunkčné ihrisko, cyklotrasu, či iný zábavný priestor pre deti a mládež. OcÚ

ODKAZ BUDÚCIM GENERÁCIÁM II.

(Dokončenie zo str. č. 1)

Ešte na jeden moment netreba zabudnúť. Všetky tie nekonečné testovania môžeme absolvovať vo svojich obciach. Teda vo Veľkom Klíži aj v Ješkovej Vsi. Ľudia z klízskej doliny nemusia vyhľadávať odborné miesta kdesi v okolí, okresnom, alebo inom meste. Máme to „doma“. Za to si starostovia našich obcí určite zaslúžia pochvalu. Vychádzajú občanom v ústrety, nevystavujú ich zbytočnému mrhaniu času a iným komplikáciám. A či prídeme o mesiac s lepšími správami? Sa spýtajte iných. My to nevieme. Peter Maťašeje

ROK SVÄTÉHO JOZEFA

(Dokončenie zo str. č. 1)

všetkých skúškach a oblastiach života. Svet je skúšaný aj súčasnou pandemiou. Pandémia a jej dôsledky ukazujú, že pre život ľudí nie sú dôležité celebrity z titulov novin či z televíznych programov. Dôležití sú ľudia, ktorí každý deň prejavujú trpezlivosť a veľkú nádej. Snažia sa nešíriť paniku, ale zdôrazňujú zmysel pre zodpovednosť.

Je potešujúce a povzbudzujúce, že Svätý Otec František takto vníma jednoduchých, ale zodpovedných a úprimných ľudí. Vyslovuje uznanie a vďačnosť pre rodičov, starých rodičov, ošetrovateľov, učiteľov, lekárov, predavačov v supermarketoch, upratovací personál, políciu, špeditéroch, dobrovoľníkov, kňazov, rehoľníkov. Skrátka – pre každého, kto ukazuje, že nikto sa nemôže zachrániť sám.

Ďalej Svätý Otec píše, že pandémia Covidu-19 nám dala pochopiť dôležitosť obyčajných ľudí, tých, ktorí sú ďaleko od svetiel reflektorov. Práve tak, ako svätý Jozef – človek, ktorého si nevšimneme, ktorý je v úzadí a koná nenápadne. Podľa jeho príkladu a na jeho orodovanie všetci môžeme nadobúdať útechu a úľavu od ťažkých ľudských a sociálnych súžení, ktoré v dnešnej dobe postihujú celý svet.

Prejavom úcty pápeža Františka k svätému Jozefovi je aj modlitba, ktorú sa už štyri desiatky rokov každodenne modlieva. Vo svojom apoštolskom liste ju uvádza v plnom znení:

„Slávny patriarcha svätý Jozef, ktorého moc dokáže urobiť možnými veci nemožné, príď mi na pomoc v týchto chvíľach úzkosti a ťažkosti. Vezmi pod svoju ochranu situácie tak ťažké a náročné, ktoré ti zverujem, aby mali šťastlivé vyriešenie. Mój milovaný otec, všetku svoju dôveru vkladám do teba. Nech sa nepovie, že som ťa vzýval márne. A pretože ty všetko môžeš u Ježiša a Márie, ukáž mi, že tvoja dobrota je taká veľká ako tvoja moc.“

Mimoriadny Rok svätého Jozefa sa skončí 8. decembra 2021. Budeme mať dostatok príležitostí učiť sa napodobňovať jeho vlastnosti, posilňovať si bezhraničnú dôveru v Pána Boha, vnášať do svojho prostredia trpezlivosť, vštepovať nádej a zasievať zmysel pre zodpovednosť.

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

AKO PRVÝ

V pondelok 15. februára sme obdržali správu od nášho dlhoročného spolupracovníka, klízskeho rodáka, Jozefa Geršiho. V týchto časoch najstarší žijúci človek, ktorý vzišiel z klízskej doliny nám zo Spišskej Novej Vsi oznámil, že má zviazaných posledných päť ročníkov Nového Clusu. Úžasné! Vieme o viacerých, ktorí si naše noviny dávajú zväzovať do knižnej podoby. Pán Gerši nás milo prekvapil. Tešil sa on, tešíme sa aj my. Obdivuhodné, ako žije prostredníctvom tlačeného periodika stále so svojim rodiskom. Prajeme mu, nech mu naše noviny pri dobrom zdraví ešte dlho, veľmi dlho robia radosť.

Za redakciu Peter Maťašeje

Klietky pre chov prepelíc, pasce na líšky a kuny, liahne na vajčeka, odchovne pre kuriatka, krmítko a napájačky, výstavné klietky pre chovateľov, výbehy pre psíkov a hydinu, šklbačky, dojenie pre kravy, ovce a kozy, robíme rozvoz po celom Slovensku, viac na www.123nakup.eu, tel.0907181800

Nápaditosť a originalita stvárnenia moderátorskej dvojice z TV Markíza. V majstrovskom prevedení v podaní Jakubka Stanku. Foto – archív OZ Tu žijeme

Detský karneval

(Dokončenie zo str. č. 1)

zvyknú organizovať karnevaly, plesy a zábavy. Súčasná situácia nedovoľuje zorganizovať deťmi tak obľúbený detský karneval. Občianske združenie si preto vymyslelo ON LINE karneval. Oznámilo na sociálnej sieti facebook v skupine OZ Tu žijeme, že uvedenej akcie sa môžu zúčastniť deti všetkých vekových kategórií. Podmienkou bolo zverejniť fotku dieťaťa v karnevalovej maske, alebo nakresliť obrázok na tému karneval. Perfektná akcia. Deti nechodia do školy, majú dištančné vzdelávanie. Niektoré mamičky sú doma, nechodia do práce, pretože musia byť s deťmi, a tu zrazu vzrúša, zmena, niečo nové. Deti vymýšľajú, akou rozprávkovou bytostou by chceli byť. Rodičia rozmýšľajú, či majú doma potrebné rekvizity, pretože okrem potravín, lekárni a drogérií, sú všetky obchody zatvorené. Žiadne návštevy, žiadne stretnutia s kamarátmi. Dni sa podobajú ako vajce vajcu. Rodičia sa síce snažia, ale po dvoch mesiacoch už aj oni vyčerпали svoje nápady ako ozvláštniť deťom túto jednotvárnosť. A tu zrazu karneval. Zúčastnilo sa ho 30 detí. Zapojili sa nielen deti z Klíža ale dvaja aj z Ješkovej Vsi, dve deti z Partizánskeho, jedno dieťa z Klátovej Novej Vsi a jedno dokonca z Nemecka.

No a nad rozmanitosťou masiek som žasla. Nápady na masky boli také kreatívne, veď posúďte sami. Medzi maskami bola orientálna tanečnica, súlské oko, čarodejnica, hračka macko, súrodenci chlapček a jeho sestríčka ako ľudoví tanečníci, žralok, lego, krabička s pukancami, Červená čiapočka, jelenček, morská panna, porcelánová tancujúca bábika na kľúčik, maxi kinder vajíčko, automatická práčka, z ktorej trčali

ponožky a bol na nej postavený prací prášok, dážd', opravár, sestričky mačičky, malá upírka, anjelič, vojak s tankom, princezná a pizzér, pirát, veselý šašo, jednorozec. Najviac klikov na „páči sa mi“, až 50, mali bratia Jakub a Adamko Bielichovi. Jakubko bol Kocúr v čižmách a Adamko bol Charlie Chaplin s neodmysliteľným klobúkom, s paličkou, vo fraku a vo veľkých topánkach. Ďalšiu zaujímavú masku mal Jakubko Stanko. Rodičia poslali fotku, ktorá by sa v reálnom karnevale nedala uskutočniť. Jedno dieťa za dve masky na jednej fotke. Jakubko bol oblečený za moderátorov televíznych novín. Na jednej bol ako Zlatica Puškárová a na druhej ako Patrik Švajda. A to spolu na jednej fotke, v televízore. Musíte uznať, milí čitatelia, že masky to boli nápadité a zaujímavé. Veríme, že sa deti a rodičia výborne zabavili pri ich výrobe i fotení. Milí rodičia ĎAKUJEME Vám v mene Vašich detí. Veď tieto chvíle spoločne strávené im navždy zostanú nielen v srdiečkach ale aj v spomienkach. Všetky deti dostanú za účasť v ON LINE KARNEVALE aj sladkú odmenu. Odmenené budú taktiež kresby. No a na záver musím poďakovať aj občianskemu združeniu za vynikajúci nápad s online karnevalom.

Anna Hudoková

Testovanie v Ješkovej Vsi

Našu pozornosť sme v súvislosti s testovaním upriamili aj na Ješkovu Ves. Je to obec susedná, viacerí od nás žijú tam, iní zasa naopak. No a v neposlednom rade, v Ješkovej máme pomerne veľa predplatiteľov. Takže, ako to tam vyzeralo a dopadlo počas jednotlivých testovaní?

1.kolo – nedeľa 24.1.2021	otestovaných 194 obyv.	1 pozitívna osoba
2.kolo – nedeľa 31.1.2021	otestovaných 166 obyv.	2 pozitívne osoby
3.kolo – nedeľa 07.2.2021	otestovaných 218 obyv.	0 pozitívnych osôb
4.kolo – nedeľa 14.02.2021	otestovaných 201 obyv.	2 pozitívne osoby
5.kolo – nedeľa 21.02.2021	otestovaných 188 obyv.	0 pozitívnych osôb

Testovanie sa koná v priestoroch kultúrneho domu. Od začiatku celoplošného testovania sa ako zdravotnícky personál testovaní zúčastnili Miriam Belicová Bode a Ivana Hlavačková, ktoré robili odbery. Za verejné zdravotníctvo robila vyhodnocovanie Mgr. Blanka Moravčíková. Ako administrátori: Bc. Silvia Remeňová, Ivana Hlavačková ml. a vystriedal sa s nimi aj Mgr. Ján Najman. Starosta Pavol Greguš sa zúčastňuje ako dobrovoľný pracovník.

Z podkladov Ocu spracoval Peter Maťašeje

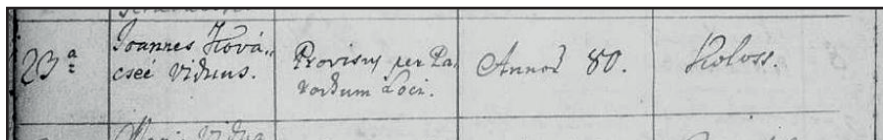

Tím zdravotníčok na testovaní v ješkovianskom kultúrnom dome. Foto – Peter Maťašeje

Bc. Silvia Remeňová a Mgr. Ján Najman ako administrátori testovania v nedeľu 14.februára. Foto – Peter Maťašeje

Na návšteve v archívoch časť 11.

Po krstných a sobášnych matrikách ostáva ešte jedna skupina. **Matrika úmrtí.** Zvyklo v nej byť zaznamenané, kedy dotyčný zomrel a kedy bol pochovaný. V druhej polovici 18. storočia sa už písali aj ďalšie informácie. Z nich sme vedeli vyselektovať príbehy z čias cholery. Uvedená bola príčina smrti, na ktorom cintoríne je nebožtík pochovaný a či bol alebo nebol zaopatrený. Bol písaný vek, v ktorom umrel, od pár týždňov, mesiacov alebo či to bol poŕehnaný úctyhodný vek. Paradoxne, v historických obdobiach sa v úmrtnostnej knihe nepíše dátum narodenia, mnohí ho možno ani nepoznali presne. Tieto detailné pohľady ukazujú úmrtnosť detí hneď po narodení alebo výskyt detských chorôb do približne piatich rokov. Ak sa dieťa dostalo cez túto pomyselnú hranicu, malo už pomerne veľkú šancu, že sa dožije dospelosti. Celkovo vieme povedať, že zomierali malé deti a početne výrazná skupina potom po 40-tke... Šesťdesiatnici boli pochovávaní ešte často, sedemdesiatky sa dožil málokto. Človek, ktorý sa dožil 80-tyky bol raritou. Takých „matuzalemov“ bolo veľmi, veľmi málo. Jeden z nich bol vdovec Ján Kovacseje, ktorý zomrel v roku 1792. Záznam je na priloženom obrázku.

Zaujímavosťou isto je aj zoznam detí (obr.2), ktoré sa zúčastnili birmoviek v rokoch 1860, 1864 a 1868, kedy prišiel sviatosť udeliť nitriansky biskup Augustín Roškovaní (Roskovanyi).

Anna Domini 1868. 26. Junii per suam Illustrationem & omnia

Episcopum Augustinum Roskovanym confirmati sunt in Episcopio

Num.	Nomen Confirmati et Patris	Nomen confirmati	Nomen Patris	Alia	Locus domus
1	Michael, Stephanus, Salubus	Stephanus	Emmerichus, Guina	8 dñ	Hradište
2	Lucas, Michaelis	Stephanus	Idem	20 dñ	"
3	Georgius, Josephus, Ueckel	Franciscus	Franciscus, Horst	10 dñ	"
4	Joannes, Michaelis, Simatana	Paulus	Paulus, Guina	14 dñ	"
5	Andreas, Thomas, Finare	Thomas	Thomas, Paulus	9 dñ	"
6	Stephanus, Stephanus, Liebis	Josephus	Josephus, Jakubec	10 dñ	"
7	Stephanus, Carolus, Steinko	Carolus	Carolus, Gabriel	11 dñ	"
8	Michael, Mathias, Steinko	Stephanus	Stephanus, Steinko	18 dñ	"
9	Vincentius, Vincentius, Horak	Joannes	Donatus, Horak	11 dñ	"
10	Michael, Michaelis, Guina	Stephanus	Stephanus, Sergej	9 dñ	"
11	Ferdinandus, Thomas, Vondel	Thomas	Vincentius, Montagne	9 dñ	"
12	Josephus, Stephanus, Guina	Andreas	Andreas, Guina	11 dñ	"
13	Michael, Michaelis, Valence	Joannes	Joannes, Dragula	10 dñ	"
14	Josephus, Michaelis, Stecy	Stephanus	Stephanus, Senko	11 dñ	"
15	Franciscus, Franciscus, Valub	Donatus	Donatus, Horak	11 dñ	"
16	Vincentius, Franciscus, Horak	Donatus	Idem	16 dñ	"
17	Stephanus, Laurentius, Finare	Joannes	Joannes, Finare	11 dñ	"
18	Mathias, Mathias, Stignak	Petrus	Petrus, Guina	10 dñ	"
19	Paulus, Thomas, Senko	Petrus	Idem	10 dñ	"
20	Andreas, Nicolaus, Dobias	Carolus	Carolus, Dietrich	18 dñ	"

Matriky začali naši predkovia písať najskôr ako cirkevné záznamy. Najskôr to boli rímskokatolícke farnosti, ako predstavitelia štátnej cirkvi. Do ich matrik mali byť zapisovaní všetci obyvatelia, teda aj iných vierovyznaní. Po vydaní Tolerančného patentu cisárom Jozefom II. v r. 1781 bolo umožnené riadne fungovať aj iným cirkvám (židom ešte neskôr) a zhruba od tohto roku sú k dispozícii aj matriky evanjelických farností (aj keď niektoré sú zachované aj zo starších rokov). Od roku 1895 sa začali viesť oficiálne štátne matriky na obecných úradoch. Za socializmu boli cirkevné matriky spred roka 1895 zoštátnené a bolo nariadené odovzdať ich do štátnych archívov.

Informácie na internete vyhľadal Ing. Marek Švirloch
Spracovala Mgr. Marcela Švirlochová

Dokončenie v budúcom čísle

Vychádzka po Kráľovstve za panskou záhradou

Že ste nevedeli, že aj v našej dedine máme kráľovstvo? To nič, práve ste sa to dozvedeli. Veď v rozprávkach je predsa všetko možné. Ale to ešte nie je všetko. Toto kráľovstvo je začarované a začaroval ho istý škriatok. Jeho meno sa dozvieme, ak aj vy pôjdete na prechádzku po tomto rozprávkovom kráľovstve. Občianske združenie TU ŽIJEME pripravilo pre deti vo veku 3 – 9 rokov a ich rodičov nenáročnú, asi 30 minútovú prechádzku po tomto kráľovstve s možnosťou odčarovať ho. Na každú cestu sa predsa treba pripraviť. V minulosti kráľoviči posadali na kone a už uháňali. Uhádnite, čo v dnešnej modernej pretechnizovanej dobe budete na túto cestu potrebovať? No predsa mobil... a to dokonca s internetom. A kto v ňom nemá stiahnutú aplikáciu na čítanie QR kódov, QR scanner, musí tak urobiť. Začiatok cesty je pri turistickvej vitríne na Hradišti, kde je mapka trasy. Prvá zastávka je pri QR kóde, ktorý je umiestnený na farskej záhrade. Sú tam hneď dva QR kódy. Najskôr treba načítať ten vrchný a potom spodný. Inštrukcie vás prevedú piatimi ľudovými rozprávkami a rozprávkami Pavla Dobšinského. (Vie niekto, že Pavol Dobšinský bol nielen rozprávkár, ale v prvom rade kňaz?) Cesta po kráľovstve má 8 zastávok a aby deti kráľovstvo mohli vyslobodiť, plnia podľa zadania rôzne úlohy. Po dokončení rozprávkovej cesty vyplňte prosím spätnú väzbu, ktorá má dve otázky. Ak by ste nejakú zastávku vynechali, keby sa vám nepodarilo dopracovať sa až k spätnej väzbe, alebo ak pôjde všetko ľahko, ak sa vaše dieťa tešilo pri plnení úloh, urobte spätnú väzbu Mgr. Zuzane Dolnej do správy pre občianske združenie, mailom, prípadne telefonicky. Aby vedeli koľko detí sa zúčastnilo. Táto detská rozprávková hra je kolektívnym dielom viacerých členov občianskeho združenia, ale predsa je prototypom a vaša spätná väzba organizátorom veľmi pomôže. Táto verzia bude dostupná jeden mesiac a verím, že rozprávkovej prechádzky sa zúčastnia deti aj so staršími rodičmi. Motivuje byť s deťmi na čerstvom vzduchu, podnecuje detskú predstavivosť, zoznamuje ich so slovenskými rozprávkami. Lebo deti poznajú viac Haryho Potera ako Trojuhu. Taktiež prechádzka na čerstvom vzduchu a ešte k tomu aj s mobilom, je tiež lákadlom.

Doteraz dostalo OZ dve spätné väzby. To znamená, že dve rodiny s deťmi oslobodili Kráľovstvo za panskou záhradou od začarovania škriatkom, ktorého názov sa deti dozvedia na uvedenej prechádzke a ktorý má čisto klíšsky názov. Veľa radosti vám prajeme pri spoločne strávenom čase a nezabudnite, milí rodičia, pridať aj spomienky na vaše detstvo, aby deti vedeli, že to, čo majú dnes, nie je samozrejmosť.

Anna Húdoková

Nové ráno, nový deň

Podobá sa tomu včerašiemu, je takmer rovnaký ako bol pred týždňom, možno bude podobný ako pred mesiacom. Už to trvá takmer celý rok. Ale je to iba zdanie, život nezastal. Striedajú sa ročné obdobia, len teraz skončili Vianoce.

Zapnem rádio a počúvam správy. Takmer vždy hlásia štatistiky a Covid 19. Máme šťastie, ak sme zdraví, tešíme sa, že sú zdraví naši príbuzní, priatelia a známi. S mnohými sme sa už dlho nestretli, tak im aspoň zavoláme, napíšeme správu, alebo email. Už dávnejšie sme nepočuli vetu: „príďte na návštevu, poďte ďalej“. Veci doteraz samozrejme sa stali snom, túžbou. Všetci veríme a želáme si, aby bolo zasa tak, ako predtým. Žiaľ, s niektorými sa už kvôli následkom pandémie nestretáme.

S Covid-om sa niektorí z nás stretávajú denne, bytostne blízko. Lekári, zdravotné sestry, záchranári, všetci, čo pracujú v nemocniciach, ale aj v iných odvetviach. Myslím na tých, ktorých poznám osobne. Modlím sa za nich, aby vydržali, aby mali silu a zdravie pomáhať a zachraňovať životy. Obdivujem ich prácu, nekonečné nasadenie až do krajnosti svojich síl, odhodlanie i sústredenú myseľ, keď musia v správny čas rozhodnúť.

Nebolo to pre nás jednoduché, keď to celé začalo. Nevedeli sme, čo nás čaká. Báli sme sa. Dnes už veľa vecí vieme i keď je momentálne situácia vážna a mnoho ľudí je chorých. Pri ľahšom priebehu ochorenia doma, pri ťažšom v nemocniciach. Niektorí ľudia napriek tomu popierajú existenciu vírusu a jeho dôsledkov.

Poprosila som našu rodáčku, MUDr. Andrejku Spišiakovú, o krátky rozhovor. Andrejka je absolventkou Lekárskej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a pracuje ako vedúca lekárnika jednotky intenzívnej starostlivosti v nemocnici v českom Kroměříži.

Pracuješ na internom oddelení ako vedúca lekárnika. Môžeš nám povedať, ako teraz funguje vaše oddelenie? Predpokladám, že u vás ležia najmä pacienti s Covid-om. V akom sú približne veku?

Oddelenie internej JIS, na ktorom pracujem, poskytuje starostlivosť pacientom, ktorí sú ohrození zlyhaním vitálnych funkcií, orgánových systémov, alebo sa tak už stalo. A to predovšetkým v súvislosti s internými diagnózami. Keďže takých pacientov je veľa, musíme naďalej poskytovať starostlivosť našim pacientom covid negatívnym a súčasne sa staráme o covid pozitívnych pacientov. O ďalších covidových pacientov vo vážnom stave sa starajú anesteziológovia. Každá nemocnica sa v tomto období musela reprofiliť inak, s využitím všetkých personálnych, materiálnych a prístrojových možností a veľkou dávkou improvizácie.

Najviac covid pozitívnych hospitalizovaných pacientov je u nás vo veku okolo 70-tky. Ale máme prípady vážneho priebehu i u mladších pacientov, aj okolo 40-tky.

Na Slovensku je stále nedostatok personálu v nemocniciach, ak niekto zo zdravotníkov ochore, kto vám vtedy pomáha? Ako stihate „zaškoliť“ nové posily?

Nedostatok personálu je veľký problém všade, i u nás. Keď zo dňa na deň ochore kolega, musí si jeho prácu pribrať na ramená ten, kto zostal zdravý, vrátane nočných služieb. Nič iné sa robiť nedá... Áno, samozrejme je snaha, zatvorením oddelení ako ortopédia, gynekológia, ORL, presunúť personál na iné, kolabujúce oddelenia, ale vždy ide len o pomocnú silu. Zaškoľovanie takéhoto personálu sa deje za pochodu. Nie je to ideálne, je to krízové riešenie. Vyžaduje si to väčšiu mieru ostražitosť a kontroly, pretože chyba s fatálnymi následkami sa stane rýchlo. Takže skutočne odborné výkony zostávajú aj tak v kompetencii personálu, ktorý má prax na danom oddelení.

Ako vyzerá Tvoj deň v službe? Musíš byť celý čas oblečená v ochrannom odevu...

Ako som už opísala, naše oddelenie má covidovú a necovidovú zónu, teda nemusíme byť celý deň v skafandroch, to je iste výhoda. Avšak pri akútnom zhoršení covid pozitívneho pacienta musíme byť veľmi rýchlo oblečení a schopní zasiahnuť. To nie je vždy zas tak jednoduché.

Čo bolo/je pre Teba osobne najťažšie? Zažila si nejakú situáciu, kedy človek popiera vírus a až keď sa dostal do nemocnice, uveril? Alebo si zažila nejaký príbeh, ktorý Ti zostal v pamäti a mohla by si sa s ním podeliť?

Celé toto obdobie je veľmi stresujúce a kladie na zdravotníkov veľké nároky. Pre mňa osobne je vždy veľmi smutné, keď pacient prežije covid do negativity, týždeň na umelej pľúcnej ventilácii, náročné odvykanie si od ventilátora a nakoniec vyčerpaním, v totálnej pasivite a bez motivácie bojovať ďalej, zomiera... Naozaj i pri cove je dôležité chcieť to prežiť! Lekár lieči, ale Boh uzdravuje a pokiaľ pacient nechce, tak sa nedá... A opasný silný moment som zažila, keď sme pacienta konečne odpojili od ventilátora, vytiahli mu kanylu z dýchacích

ciest a on prvýkrát môže povedať slovo, a to slovo je ďakujem, ďakujem, ďakujem... A za pár hodín zavola manželke, aby zistila, ako sa majú synovia a vnúčatá, sliepky, holuby a že zdochol pes, ale už majú nové šteňa. To sú momenty, kedy sa aj nám tisnú slzy radosti do očí...

Dá sa povedať, aký je najčastejší typický pacient s Covid-om, ktorý potrebuje byť hospitalizovaný, alebo napojený na pľúcnu ventiláciu?

V médiách opakovane odborníci varujú, že riziková sú najmä obézni seniori, ktorí majú typicky ďalšie problémy ako cukrovka, vysoký krvný tlak a predovšetkým veľmi nízke funkčné rezervy. Takto vyzerá typický covid pozitívny pacient v nemocnici.

Ako vidíš z Tvojej pozície budúcnosť, nádej, že sa situácia stabilizuje, pomyselné „svetielko na konci tunela“?

Ja zatiaľ stále verím vakcíne, inak tu covid bude s nami ešte veľmi dlho, než sa premorí celá spoločnosť, a to s veľkou stratou na životoch.

MUDr. Andrea Spišiaková

Jedna osobná otázka na záver: Ak máš čas - osobné voľno, ktorého je asi žiaľostne málo, ako si najlepšie oddýchneš, čo Ti dáva silu?

Áno, voľna je málo, zostali mi 3 týždne nevyčerpanej dovolenky, lebo do práce chodil každý, kto bol zdravý a ja som chvála Bohu bola. Keď sa dá, tak spím 😊. Inak sa snažím venovať čo najviac času svojmu priateľovi, je tiež zdravotník. Zladiť náš pracovný a súkromný život je náročné. Keď chceme obaja vypnúť, dáme si poriadnu prechádzku, niečo dobré si uvaríme a ja si užívam pečenie dobrôt... a on ich ochotne ochutnáva. Nepotrebuje veľké veci, nám stačí, že sme spolu. Snáď sa situácia zlepši natoľko, že budeme môcť opäť cestovať do zahraničia a samozrejme i na Slovensko a na Klíž. Pretože nič nedokáže dobiť baterky tak, ako domov a rodina.

Ďakujem Ti veľmi pekne za Tvoj čas, ktorý si venovala zodpovedaniu mojich otázok a tiež Ti ďakujem za to, že liečiš pacientov vo vašej nemocnici. Prajem vám, všetkým zdravotníkom veľa Božej pomoci a veľa zdravia, zdravia a zdravia.

*Za rozhovor ďakuje
Mgr. Katarína Ofúkaná (Sasková)*

Andrea a jej priateľ Jan vo chvíľach voľna.

ROZHĽADŇA NA CHOTENOVCI PRED DOKONČENÍM!

Kam sa teraz najčastejšie chodí, v rámci prechádzok, či túr do prírody? Cieľom je Chotenovec. Ľudí tam ťahá zvedavosť. Rozhľadňa, ktorá tam v uplynulých dňoch „vyrástla“ je, a zaiste – a najmä po dokončení – stále bude, lákadlom. Je to veľká novinka, z ktorej sa všetci tešíme. Návštevnosť tohto miesta to potvrdzuje. Priblížme si teraz prostredníctvom obrázkov (aspoň v skratke) situačné momenty jej výstavby...

Dovozom materiálu to začalo. Bol štvrtok 28.januára.

Foto – Mária Dolný

Nebolo jednoduché všetko povýšovať na vrchol Chotenovca...

Foto – Mária Dolný

Z osadenia nosných pilierov.

Foto – Mária Dolný

Foto - Peter Maťašeje

Sitácia 31.januára, kedy stáli nosné piliere... a rozhľadňa takmer už pred dokončením 24.februára.

Foto - Mgr. Zuzana Dolná

Devätnásteho marca minulého roku sa začalo s prácami na spomínanom vrchu. Po zabetónovaní podlažia a pätiček sa čakalo na jeseň. Tak to bolo plánované. Lenže, prišla pandémia a tá zastavila všetko. Ani na Chotenovci sa nič nedialo. Ako je z obrázkov zrejmé, započalo sa na konci januára tohto roku. Podrobný opis prác, a všetko čo bude potrebné, uverejníme po dokončení stavby. Malo by to byť onedlho a teda spomínané informácie môžete očakávať v budúcom čísle.

Peter Maťašeje

V roku 2021 oslavuje naše občianske združenie 10 rokov svojej činnosti. Za týchto desať rokov sme hlavne vďaka Vašej podpore prostredníctvom 2 % z daní dokázali zorganizovať veľa podujatí a vykonať viacero finančne náročných aktivít a aj v súčasnej náročnej dobe hľadáme možnosti, ako pre Vás pripraviť aktivity na spustenie bežných dní.

Ďakujeme za podporu a ak môžete, prosím, podporte nás aj tento rok Vašimi 2% percentami. Naše údaje sú:

Názov: TU ŽIJEME – HIC VIVO

Právna forma: občianske združenie

**Sídlo: Klížske Hradište 119, 958 45 Veľký Klíž
IČO: 42274231**

IBAN: SK37 8330 0000 0029 0030 8448

V prípade záujmu si môžete potrebný formulár vyžiadať u Mgr. Zuzany Dolnej alebo Vám ho radi zašleme na e-mail.